SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:190

av Larry Söder och Mathias Bengtsson (båda KD)

Nationella riksidrottsgymnasier

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda fler utbildningar till nationella riksidrottsgymnasier och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram ett nationellt regelverk för skolor så att barn och ungdomar som elitsatsar ges rätt till flexibel skolgång, distansstöd och förståelse för sitt tävlingsschema, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla en statlig samverkansmodell med näringsliv, civilsamhälle och träningscenter för att säkerställa en långsiktig, transparent och likvärdig tillgång till finansiering, träningsresurser och utvecklingsstöd för unga elitidrottare i hela landet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sverige betraktas ofta som en ledande idrottsnation. Men inom många individuella sporter – exempelvis tennis, simning, friidrott, gymnastik och konståkning – saknas det strukturer som krävs för att unga idrottare ska kunna utvecklas hela vägen till internationell nivå. Särskilt tydligt blir detta under junioråren, mellan 13 och 21 års ålder, då stödet för elitsatsning från både stat och förbund är begränsat eller helt obefintligt.

Regeringen har gett (CIF) i uppdrag att analysera idrottsrörelsens villkor och förutsättningar att bedriva en konkurrenskraftig och hållbar elitidrottsverksamhet. Detta är viktigt. Regeringen har också gett i uppdrag att utreda frågan om skattelättnad för sponsring, vilket kan bidra till att elit- och landslag ska kunna nå idrottsliga framgångar.

Att elitsatsa i en individuell idrott kräver omfattande resurser: specialiserad träning, fysträning, tävlingsresor, återhämtning och expertstöd. Inte minst krävs skolflexibilitet. I Sverige förväntas familjer själva axla hela detta ansvar. För många innebär det en

ekonomisk belastning på flera hundra tusen kronor per år – utan vare sig förbundsstöd eller nationell struktur.

Träningscenter som Good to Great och RQT erbjuder professionella miljöer och näringslivet visar vilja att bidra. Men för att dessa insatser ska få genomslag krävs en stabil grundstruktur från det offentliga.

Även skolans roll är avgörande. I dag finns det två olika möjligheter för elever som vill kombinera studier med elitidrott på gymnasiet: riksidrottsgymnasium (RIG) och nationellt godkända idrottsutbildningar (NIU) (lokal/regional antagning). Riksidrottsförbundet följer upp och utvärderar kvaliteten på RIG, men har inget uppdrag avseende NIU. I dag saknas nationella riktlinjer för hur skolor ska stötta unga elitidrottare. Möjligheten till ledighet, anpassade scheman eller distansundervisning varierar stort mellan kommuner och skolledningar. Detta skapar ojämlika förutsättningar och leder till att unga idrottare tvingas välja mellan sin idrottssatsning och sin utbildning.

Andra länder visar att det går att kombinera elitidrott och utbildning på ett systematiskt sätt. Frankrike har etablerade sportinternat där utbildning och träning samordnas. Italien kombinerar skolflexibilitet med regionala elitidrottsprogram. Storbritannien arbetar genom nationella idrottsakademier i samarbete med skolor och förbund.

Resultatet syns i prestationerna. Dessa länder producerar kontinuerligt elitidrottare. Enligt en rapport från CIF, Centrum för idrottsforskning, 2024 är många landslagsprogram och utvecklingsmiljöer i Sverige underfinansierade, och Sverige riskerar att halka efter på vägen till världstoppen, i jämförelse med andra jämförbara länder som Norge, Finland, Schweiz och Nederländerna.

Mot denna bakgrund finns det skäl att utreda hur Sverige kan skapa bättre och mer långsiktiga förutsättningar för unga elitidrottare. En sådan utredning bör bland annat analysera behovet av fler nationella idrottsutbildningar, ökade möjligheter till skolflexibilitet och former för samverkan mellan staten, idrottsrörelsen, näringslivet och utbildningsväsendet. Syftet bör vara att säkerställa att unga talanger kan kombinera utbildning och elitsatsning utan att behöva bära hela ansvaret för sin utveckling på egen hand.

Larry Söder (KD) *Mathias Bengtsson (KD)*